

دبیرستان غیاثیه

تاریخ آزمون:

کد اجرا:

زمان برگزاری: ۳۰ دقیقه

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون: مطالعات هشتم نیم سال اول تشریحی

۱- به چند مورد از وظایف «شورای عالی فضای مجازی» اشاره کنید.

۲- فراهایی از نامه امیرالمؤمنین به مالک اشتر را مرور کنید و بگویید هر فراز مربوط به کدام یک از اصول حکومتی زیر است.

عدالت - توجه ویژه به تهیدستان و ضعیفان - نظارت بر رفتار کارگزاران - خداترسی و پرهیزکاری - توجه به عمران و آبادانی - پرهیز از ظلم و ستم - صلح‌طلبی - عطوفت و مهربانی نسبت به مردم - ارتباط نزدیک با مردم - نیکی کردن به مردم

الف

از خدا بترس و از هرچه در کتاب خود بدان فرمان داده است، اطاعت کن.

ب

بدان که بهترین چیزی برای والی (حاکم یک شهر یا منطقه) نیکی کردن در حق مردم و کاستن از رنج و درد آنان است.

پ

همه کارهای کارگزاران را تحت نظر بگیر و بازرسان مخفی از میان مردمانی که اهل صدق و وفا هستند بر آنان بگمار.

ت

گروه ناتوانان و بینوایان به عدالت تو نیازمندتر از دیگرانند و چنان باش که برای یک یک آنان در پیشگاه خداوند، عذری داشته باشی.

ث

با مردم و در میان مردم باش که دوری از آنان سبب می‌شود که از امور ملک آگاهی اندکی داشته باشی.

ج

اجرای حق را درباره هر که باشد، چه خویشاوند و چه بیگانه، لازم مدار.

چ

اگر دشمن تو را به صلح فرا خواند، از آن روی نگردان که خشنودی خدای در آن نهفته است.

ح

مهربانی به رعیت (مردم) و دوست داشتن آنها و لطف در حق ایشان را شعار دل خود ساز.

خ

هر که بر بندگان خدا ستم کند، افزون بر بندگان، خدا نیز دشمن او خواهد بود.

د

هر که خراج (مالیات) طلبد و زمین را آباد نسازد، شهرها و مردم را هلاک کرده است.

۳- متن‌های زیر را بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.

متن (۱):

من در یکی از روستاهای نیشابور به نام گُندر، زاده شدم. درس خواندم و در ادب فارسی و عربی، مهارتی حاصل کردم.

نخستین سلطان سلجوقی مرا به‌عنوان کاتب (نویسنده فرمان‌ها و نامه‌ها) برگزید و چون در این سمت خودی نشان دادم، منصب مهم وزارت را در حالی که جوان بودم، به من سپرد. من نقش مؤثری در گسترش حکومت سلجوقیان به‌عهده گرفتم و تلاش کردم تا رسم کشورداری را به حاکمان جدید بیاموزم و اوضاع مملکت را سروسامان دهم. تا مرگ اولین سلطان سلجوقی به مدت بیست سال وزیر بودم. من به‌عنوان یک ایرانی به زبان مادری خود یعنی زبان پارسی، علاقه‌مند بودم و برایم ناخوشایند بود که دفترهای ایران و فرمان‌های حکومتی و نامه‌ها به زبانی غیر از فارسی نوشته می‌شد. به همین سبب، دستور دادم دفترها و نامه‌ها به خط و زبان فارسی نوشته شود و این رسم برای همیشه در ایران ماندگار شد. بر اثر دسیسه رقیبم که در اندیشه جانشینی من بود، آلب ارسلان، دومین سلطان سلجوقی، فرمان به برکناری و سپس قتل من داد. چون فرمان قتل خود را دیدم، به جانشینم پیغام دادم: «وزیر را بگو، بدرستی نهادی و وزیر کشتن را به سلاطین آموختی. عجب، اگر بر خود و نسل خود، این معنی باز نبینی».

متن (۲):

من در توس به دنیا آمدم. در زمان آلب ارسلان، ملک‌شاه پسر و جانشین او، وزیر بودم. در سی سال وزارت، تلاش زیادی برای گسترش قلمرو و قدرتمندی حکومت سلجوقی انجام دادم. آلب ارسلان و ملک‌شاه به کمک و راهنمایی‌های من، موفق شدند رقیبان و مخالفان را از سر راه بردارند و به امور کشور نظم بدهند. من برای آبادانی و عمران سرزمین خود و رونق تجارت و کشاورزی کوشش زیادی کردم. در دوران وزارت من، فعالیت‌های اقتصادی رونق یافته و خزانه دولت، وضع مطلوبی داشت.

من همچنین مدارس و بیمارستان‌های زیادی بنا کردم. کتابی به زبان فارسی با عنوان «سیاست‌نامه» نوشتم و در این کتاب آیین فرمانروایی و راه و

رسم کشورداری را به صورت پند و اندرز بیان کردم.

قدرت و نفوذ فراوان من و بستگانم، حسادت و دشمنی عده‌ای را برانگیخت. رقیبان من می‌کوشیدند ملکشاه را بر ضد من، تحریک کنند. وقتی یکی از فدائیان اسماعیلیه، کاردش را در بدنم فرو کرد، به یاد آخرین پیغام وزیر قبل از خود افتادم.

الف شخصیت‌های متن (۱) و (۲)، چه کسانی هستند؟

ب کدام یک از این دو در حوزهٔ زبان و ادب فارسی، اقدام مهمی انجام داده است؟ چگونه؟

پ پیغامی که در انتهای متن (۱) آمده، خطاب به چه کسی است؟

ت هدف شخصیت متن (۲) از نگارش سیاست‌نامه چه بود؟

ث اقدامات مشترک هر دو شخصیت چه بود؟

۴- با توجه به ماجراهای (۱) و (۲) درس تعاون (۱)، به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

الف شباهت‌های این دو ماجرا چه مواردی بود؟

ب در ماجراهایی که نقل شد، افرادی که پیشقدم شده بودند تا به دیگری کمک کنند، چه دلیلی برای کار خود آوردند؟ بیان کنید.

پ اگر در این ماجراها احساس مسئولیت و همکاری وجود نداشت، چه اتفاقاتی می‌افتاد؟

۵- هر یک از موضوعات زیر که در زندگی روزمره با آن سروکار دارید، به کدام وزارتخانه مربوط می‌شود؟

الف درس خواندن در مدرسه

ب استفاده از اتوبان، بزرگراه‌ها و جاده‌های بین شهرها در مسافرت

پ رفتن به سینما و کتابخانه

ت مراجعه به پزشک و بیمارستان

ث مصرف آب و برق

۶- با توجه به ماجرای عصبانیت حامد در درس ۵ به سوالات زیر پاسخ دهید.

الف پیامدهای این ماجرا چه می‌تواند باشد؟

پاسخنامه تشریحی

۱ - ۱- اشراف بر فضای مجازی داخلی و خارجی

۲- تصمیم‌گیری درباره نحوه رویارویی با آسیب‌های اینترنت

۳- استفاده از فضای سایبری در راستای هدف‌ها و پیشرفت نظام جمهوری اسلامی ایران

- ۲

الف خداترسی و پرهیزکاری

ب نیکی کردن به مردم

پ نظارت بر رفتار کارگزاران

ت توجه ویژه به تهیدستان و ضعیفان

ث ارتباط نزدیک با مردم

ج پرهیز از ظلم و ستم

چ صلح‌طلبی

ح عطوفت و مهربانی نسبت به مردم

خ پرهیز از ظلم و ستم

د توجه به عمران و آبادانی

- ۳

الف شخصیت (۱): عمیدالملک کندری - شخصیت (۲): خواجه نظام‌الملک توسی

ب خواجه نظام‌الملک؛ به سبب بنا کردن مدارس نظامیه و پرورش شاگردانی مانند سعدی

پ خواجه نظام‌الملک توسی

ت این کتاب، آیین فرمانروایی و راه و رسم کشورداری و پند و اندرز را به شاهان بیان می‌کند.

ث ۱- راه و رسم کشورداری را به سلاطین سلجوقی آموزش دادند.

۲- اوضاع اقتصادی و سیاسی سلجوقیان را سرو سامان دادند.

۳- زبان فارسی را رونق بخشیدند.

- ۴

الف همفکری، همکاری و تلاش برای حل مشکل

ب خواهر احمدآقا: «ما وظیفه داریم حالا که شرایط سختی برای برادرمان به وجود آمده، به او کمک کنیم،

جلال: «ما باید تلاش کنیم و با همفکری و همکاری، چاره‌ای برای این مشکل پیدا کنیم،»

پ در هر کدام از ماجراها اگر مشکل با همیاری دیگران حل نمی‌شد، مشکلات دیگری نیز به مشکل قبلی اضافه و شرایط سخت‌تر می‌شد.

- ۵

الف وزارت آموزش و پرورش

ب وزارت راه و شهرسازی

پ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

ت وزارت بهداشت و درمان

ث وزارت نیرو

۶ -

الف آسیب دیدن بهرام یا حامد بر اثر درگیری، به وجود آمدن کدورت بین خانواده‌ها و ...

